

دوره هشتم تقنینیه

جلسه ۷

صورت مشروح

مذاکرات مجلس

(بدون مذاکرات قبل از دستور)

جلسه لیله یکشنبه ۱۲ بهمنماه ۱۳۰۹ - ۱۲ رمضان المبارک ۱۳۰۹

قیمت اشتراک سالانه خارج ۱۶۰ تومان داخل ۱۰۰ تومان
 تک شماره ۱ یکقران

مطبعه مجلس

از تاریخ ۴ بهمن ماه ۱۳۰۹ نوده آنگاه که بیرون یا نقاشی ایشان و موافق و اینک خبر آن را تقدیم میبارد

دلیس - آقای ملک مدنی
ملک مدنی - عرضی ندارد
دلیس - آقای روحی
روحی - عرضی ندارد
دلیس - آقای ولوق
ولوق - موافق
دلیس - آقای ارکانی
ارکانی - عرضی ندارد
دلیس - آقایانیکه با مرخصی بازتدره روزه آقای مردهی
 موافقت قیام فرمایند

چند فقری قیام نمودند

دلیس - بتدویر رسید آقای وزیر مالیه فرمایشی دارد:
۳ - تقدیم ۵ فقره لایحه از طرف آقای وزیر مالیه
وزیر مالیه (آقای گلی لاده) - بنده چند فقره لایحه
 دارم خدمت آقایان تقدیم میسکنم یکی از آنها را ناچارم دو فوریت تقاضا نمایم. لایحه ایست که راجع به اعلیای عمران لرستان چون آقایان از تمام مقدمات میسوزند لازم نیست شرح بدهم مهرباناً مختصری عرض میکنم؛ چنانکه آقایان میسوزند یکصد هزار تومان در بودجه منظور شده بود چون این یک کار مهم و وسیعی است مخارج خویل زیادی لازم دارد عده پسرانم و عده آنها به قم و ساوه و خوار و روابین اعزام شده اند و عده هم در خود لرستان هستند که باید برای آنها مسکن و مکاتب بنا شود چیرم میخوانند و افتد الله فریبی داده می شود که از سال آینه چیره شان را کم میکنند و بد که کم آخترس موقوف میشود چون برای آنها بذر و آلات زراعت تهیه میشود و مساکنتشان هم بخودشان داده میشود که خودشان تعمیر کنند دیگر محتاج نبودند که دولت تعمیر کند این است چندی قبل

تقاضا شد که یکصد هزار تومان اعتبار اضافی داده شود ولی آن هم کافی نشده است و حالا خبری در ضرورت هستند حتی در این روزهای اخیر خویل تلکراف میکنند و بجایه میخوانند ایست که باز پنجاه هزار تومان اعتبار محتاج هستیم که از آن عملی که آن صد هزار تومان داده شده بود اینهم پرداخته شود (صحیح است) يك لایحه دیگر هم هست راجع بزربخانه و ضرب مسکوکات طلا و طبع اسکناس و تمام آنچه باین کار متعلق و لازم است چون همین اوقات مخارجی طرف احتیاج شده است و زربخانه در همان عمل لوسه داده میشود و پول در زربخانه حل میشود و ضرب میشود و زربخانه چندین است که توسعه داده میشود و برای ضرب مسکوکات يك قسمتی که در خارجه آقایان میسوزند از قبیل بیکل و مس و اینها و طبع اسکناس که خیل عده است برای آن هم يك لایحه ایست که تقدیم میشود و يك لایحه دیگر هم برای استخدام دو نفر مهندس یا متخصص آلمانی است که برای زربخانه استخدام شده است و آمده اند مشغول کار شده اند و باید کنترالتان بتدویر مجلس برسد تا قرار کنترالتان داده شود. يك لایحه دیگری هم راجع است به يك کاری که در واقع نادیده رهی لازم ندارد ولی باید تریب قانونیست داده شود و آن ایست که مادر بودجه خودمان يك میزانی برای حق العمل بابتك منظور داشته بودیم و در اینجا بایستی گفته شود که حق العمل و فرع رجوسی که از يك گرفته میشود و همچنین تصریح به بانک ملی دارد در صورتیکه يك قدری حق العمل بایانک های دیگر هم میشود و این وجه يك لایحه که بنظر آقایان خواهد رسید این ترتیبان قانونی را درست میکند. يك لایحه دیگر هم هست که آقایان میسوی هستند با منال و نظارتش که لیبائی که برای دفع ملخ از مملکت ضروری وارد شده است اینها

از مالیات راه و عوارض کرکک معاف مینماید این پنج لایحه را تقدیم میکنم و در باب لایحه راجع به عمران لرستان عرض کرده نقاشی فوریت میکنم و علاوه بر این لایحه راجع بزربخانه را هم تقاضای تسریع دارم برای اینکه هم منظور که آقایان میسوی هستند و اینان دو صورت مجلس خوانده شد برای قسمی از مخارج مجلس شورای ملی و حقوق نمایندگان هم محل باقی نماند و بواسطه يك قسمتی از آن لایحه راجع بزربخانه یکصدری عمل باز میشود که میشود یعنی مخارج را از آنجا کرد

۴ - تقدیم یک فقره لایحه از طرف وزارت معارف
دلیس - آقای آقایل وزارت معارف
کلییل وزارت معارف - خاطر محرم آقایان مستحضر
 است که این قانونی که در دوره سابق گذشت راجع بمعلمین که از اروپا استخدام میشوند دو نفر برای دارالمعلمین عالی که بایستی امسال استخدام کرده باشیم ولی با حقوقی که منظور کرده بودیم مناسبانه موافق نمیدانم که آن دو نفر معلم را استخدام کنیم و یکی دو سال هم از موقع سال تعدیل گذشت و ناچار شدیم از بدهد یعنی که در طهران بودند استفاده شد و بيك مبلغ کثیری در این دو ماه و نیم آخر سال آن دروس را تقسیم کردیم در دارالمعلمین عالی و کلاس فیزیک و شیمی و طبییات که بر خیز بین متوسطه و مدرسه عالی طب است و برای این منظور يك ماده تهیه شد است که تقدیم محترم مجلس مقدس شورای ملی میشود.

۵ - طرح و تصویب لایحه اعتبار عمران لرستان
دلیس - لایحه اعتبار فوریت شده است فراموش نشود:
 ساحت محترم مجلس شورای ملی
 در بودجه ۱۳۰۹ مملکتی یکصد هزار تومان اعتبار برای مخارج عمران منظور بوده و نظر به عدم تکافوی آن یکصد هزار تومان اعتبار اضافی بدوچب قانون هفتم ماه مه ۱۳۰۹ بتدویر رسید معافان این اضافه

اعتبار هم برای تکمیل مملیاتی که از دو سال قبل برای عمران لرستان و نخته نایب کرکین و کورچاپیدن الزار و ساختمان آبش ریعتی شروع شده است کفایت نمیکند و چون عملیات مذکور را در حالت کیشوی نمیتوان ناهمس گذاشت لذا ماده واحده ذیل را پیشنهاد و تصویب آن را ننما مینماید:

ماده واحده - مجلس شورای ملی برای مخارج عمران لرستان پنجاه هزار تومان اعتبار اضافی تصویب مینماید که از محل ذخیره مملکتی بقران پرداخته شود.

دلیس - فوریت مطرح است. آقای اسر
اسر - بنده موافقم بعد از يك مخالف
دلیس - آقای دشنی
دشنی - بنده باصل لایحه مخالف نیستم ولی میخوانم
 از آقای وزیر مالیه بپرسم که اگر این لایحه را بقید فوریت تقدیم نکنند تصور میکنم بیش از دو روز یا سه روز بیشتر طول نکشد که رود بکمیسیون و بعد بیاید به مجلس چون لایحه چیزی نیست کمیسیون بودجه هم تشکیل شده است هم کن است لایحه برود آنها در کمیسیون بودجه و از طرفی هم آقای وزیر مالیه بتشریف بیاورند حاضر شوند در کمیسیون و توضیح بدهند که این مخارجی که تا بحال شده است و این پولهای که داده شد است چطور خرج شده و علت اینکه فوریت تقاضا میکنند چیست باینکه در مجلس که مطرح میشود يك دلائل قویه داشته باشند که الزام بکنند که این مسئله باید فوری باشد

وزیر مالیه - دلباش این است که آن اعتباری که
 برای این کار منظور شده بود مدتی است که تمام شده است و آنها هم نهایت درجه معطلند و اگر باین درجه فوریت نداشت تقاضا نمیشد و برای توضیح عرض میکنم که اینها اگر تا آخر سال میخوانستیم کارشان تمام شود يك

بایع بیشتری لازم میدانستند ولی مالدارهاش مخصوصاً مأمور کردیم یک یک کمپوئی. در محل ازحاکم و رئیس بلدیه و رئیس مالیه عمل و مخصوصاً ناظر مخارج آن جا و مأمورینی که آنجا بودند منفذ نشود و نهایت وقت را هم میگذرانند و از این مبلغ یک شازده هزار تومانی بقید فوریت لازم داشتند برای جیره الوار که جیره نداشتند و حتی عرض میکنم که چون فوری بود فقط مجبور شدند که شش هزار تومانی آن را فرستادند و البته اگر مصوب نشد مجبورند یک فکر دیگری بکنند و البته ضروری است که نقاضای فوریت شده است و چون نهایت درجه لزوم داشته البته آقایان هم مصوب میفرمایند (مناصبندگان - صبح است کافئ است)

رئیس - آقای باستانی

باستانی - دراصل مطلب هم عرض داشتم.

(مناصبندگان - کافئ است)

رئیس - در فوریت کافئ است غذا کرات (نظاره شد - بل)

رئیس - موافقین با فوریت قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - مصوب شد. ماده واحده قرائت میشود.

ماده واحده - مجلس شورای ملی برای مخارج عمران پنجاه هزار تومانی اعتبار اضافی مصوب مینماید که از محل ذخیره مملکتی بقران پرداخته شود.

رئیس یک اصلاح کوچکی ضرور است. آقای باستانی

باستانی - بنده یک سوالی داشتم از آقای وزیر مالیه و آن سوال هم از نقطه نظر این است که مطلب متناسب با الوار است که چندین سال است لوازمی متدرجاً از مجلس شورای ملی میگردد و راجع به عمران لرستان و اخیراً هم لایحه گذشت راجع به هجرت الوار بنقاط مشرق و جاهای دیگر و تعیین مخارج آنان مناسفانه شکایات متوالیه

و در راه مالیه - بنده راجع باینست سوال بخصوص مملکتی ندادم که عرض بکنم برای اینکه اطلاع ندادم و بنظر بنده نرسیده است و پیش بنده نیامده است چیزی از این باب. کار عمران و کوچگاینند و جابجا کردن تهیه مسکن اساساً و عوداً دوست مأمورین لشکری بوده است و همه زحمتها آنها متکفل بودمانند و مخارجشان را هم وزارت مالیه میپرداخت ولی بواسطه مأمورینی هم که از خود داد آنجا همین کرده بود یعنی علاوه بر مأمورین مالیه مأمورین مخصوص هم برای نظارت در مخارج تعیین کرده بود که همین مخارج مرتباً برسد و باعث شکایت هیچکس نشود. هم مأمورین لشکری هم مأمورین مالیه کمال مراقبت را داشتند. از وقتی که بنده اطلاع دارم یک قسمتی از اینها که خراسان بودمانند و یک قسمتی هم در خوار و در امین و قم و ساوه و این طرفها بودمانند اینها ترتیب شان مستقر نشده یعنی بعضیهایشان در راه بودمانند و هنوز جابجا نشده بودند و البته اقدامات زیادی هم شد است که بنده نمی توانم مختصرش را عرض کنم - اگر مفصلش را هم میفرمایید عرض میکنم که می توانم بپردازم و نقلی برض برسانم برای اینکه ما اینکار را تحت انتظام داد آورده ایم و هتک به حساب حساب هتک بهت افتاد انضمام مخارجی که در باب عمران می شود انشائی مخصوصاً مأمور این کار هستند و اشخاص صحیح و بسیار خوبی انتخاب کرده ایم و فرستاده ایم. خود لرستان این جا آنهایی که خود خراسان بودند اوایل کارشان می ترتیب بود چون هنوز در واقع در راه بودند و متفرق بودند و چنانچه آقایان میدانند یک چیزی بنوان جیره همین شده بود شاید بدو یا خیالی شده که از مالکین محل گرفته شود ولی بد بواسطه آن صوبی که در دست چهارماد قبل کرده فرزندش که خود دولت بدهد و بناکن هیچ تحمیلی نبود بالاخره با مصرف قریب ۲۵ هزار تومان در حدود خراسان در نواحی چندوردی برای آنها اراضی تهیه شده اراضی خالصه آسیا بنا شد

کاو و بند و نیم و همه چیز داده شد و تمام لوازم را حتی آنها را داد آنجا داده شد در این جا هم در ساوه و در امین و خوار و قم عده از الوار بودند و یک عده هم اعراب بودند و این اواخر اقدامات خیلی زیادی برای مراقبت آنها شد طیب برای آنها فرستاده بودا برای آنها فرستاده شد از طرف شیرو خوشید و سرخ هم کمک های مهمی برای آنها شد مالبی پول و پوستین و لحاف و کرسی دادند علاوه بر آنکه که دولت می کرد اینها هم یک کمک های کردند برای آنها که ناخوش بودند بالاخره بعضی جاهای شان مرطوبی بود. این امر اعراب وضعیت شان خوب نبود و ما تا حدی که ممکن مان بود راحت شان کردیم اراضی خالصه دادیم اعیانی شان را خریدیم و جا بجا کردیم و بنا شد که بند و کواو آنها داده شود که آنها رعیت باشند. از همه اینها تمام آن شکایت جزئی که اندک اندک می رسید تا حدی که استطاعت بوده و ممکن بوده است هر وقت اطلاع پیدا کردیم نهایت مراقبت را کرده ایم. مخصوصاً بنده منحصراً خیلی خود مراقبت زیادی نسبت به کسانی که این جا ناخوش می شدند کمک کردیم و از صحبتهای مملکتی خواهر کردیم طیب فرستاده دوازی زیاد فرستاده آن چه که ممکن بود. کردیم برای شان اگر هم قدری داشته اند یا نداشته اند در صورتی چه مقصود چه غیر مقصود جایز نیست که گرفتار مرض و زحمت بشوند حالا اعراب در زمستان نایبالت کتر میشود ما مگرسی بهشان دادیم لحاف بهشان دادیم و هر چه که ممکن بود دادیم و کردیم. اما در باب لرستان آن جا کار خیلی مشکل تر از این حالت چون بایستی عده کثیری از الوار را نخته قبو کنند و قلعه بنا کنند و اعیانی بنا کنند و خانه بسازند تا آنها مانوس شوند بزندگی و خانه آنها باین زودی مانوس نمیشوند و اوایل هم خیال می کردند که خانه مال دولت است و خیال می کردند که اگر خراب هم بشود باید دولت آن را بسازد این بود که دولت مسئول است آنها را مجبور بخانه داری کرده بود یکی در

نگاشته شود تا پس از رفع نوائس تماماً بمجلس شورای ملی پیشنهاد کرده اند و با همه قول راجع با انتخابات کبسیون قلمی فزاین عدلیه باید دو فوریت پیشنهاد و تقاضای وصول آن می شود.

ماده واحده - وزیر عدلیه مجاز است کلیه لوائح قانونی را که بمجلس شورای ملی پیشنهاد می نماید پس از تصویب کبسیون قلمی فزاین عدلیه بموقع اجرا گذارده و پس از اذیتابی آنها بدعمل نوائسی را که در ضمن جریان ممکن است ملاحظه شود دفع و اوایلین مزوره را تکمیل نموده تا پیرویه بمجلس شورای ملی پیشنهاد نماید لوائح مزوره در کبسیون مطرح و پس از شور اول طبع و توزیع خواهد شد تا نامتذکران نظرات خود را بدرونوع لایحه بدطرف هفت روز از تاریخ توزیع کبسیون بدستد و شور دوم بعد از اقتضای هفت روز عمل آید.

دویتی - فوریت مطرح است. آقای یاسانی

یاسانی - عرضی ندارم

کاروباری - مخالفی ندارد آقای

دویتی - آقای دشتی

دویتی - عرض کنم که اغلب آقایان بخلاف غیب گر شده اند تا آقای رئیس ام بیکی را می بردن آن یکی بگریه مخالفی ندارد - عرض کنم که لایحه که ...

دویتی - آقای دشتی برای اینکه تندو - بهارای نوشن بدوخت نباشد تقریباً پاره برد این جا (بست کرسی خطابه)

دویتی - بنده چون مختصر حرف میزنم اجازه بفرماید

هیبتیجا عرض بکنم

دویتی - بلند تر بفرماید

دویتی - بسیار خوب لایحه که آقای وزیر عدلیه تقدیم کردند بنده عرض کردم که عمل و دلیل فوریت چیست جواب دادند اگر فوریت ضرور نبود من تقاضای فوریت نمی کردم. حالا از آقای وزیر عدلیه می خواهم پرسم که دلیل فوریت این لایحه چیست و اگر واقعاً این اندازه فوریت که حتی سه یا چهار روز هم نمی شود آنرا تأخیر انداختن حتمه پیشانی لایحه را

دویتی - تصویب شد. فوریت قلمی مطرح است.

آقای یاسانی

یاسانی - موافقت

دویتی - آقای بلك مدنی

بلك مدنی - موافقت. مخالفی ندارد.

دویتی - آقای دکتر طاهری

دکتر طاهری - موافقت. مخالفی ندارد.

دویتی - موافقت با فوریت قلمی قیام فرمایند.

(غلب بر خاستند)

دویتی - تصویب شد. ماده واحده و فوریت قرائت میشود و

خود ماده مطرح است.

دویتی - آقای روحی

روحی - آقای وزیر عدلیه البته خوب بیخاطر دارید

که در همین ادواری که این اختیار برای کبسیون عدلیه مطرح بودم است بنده در تمام این ادوار موافق بودم و علی هم داشت هوچی داشت که عدلیه داشت و یاسانی نام فزاین عدلیه برود بکبسیون عدلیه. اولاً يك دولت‌هایی در آن لوائح احتیاجات شدن ایجاد می نمود که همه زورم بیگمته قانون می آوردند در وقت تریبون مجلس تقدیم می کردند و مجلس هم فی الواقع اینقدر بود داشت که می نواست بان قوانین برسد و اگر نبود بکسی این لوائح عدلیه هم می آورد مجلس و در تحت دو شوروی گذشت شاید این موافقت حالی که امروز آقای وزیر عدلیه در امور قضایی مملکت حاصل کرده اند قبلاً حاصل نمی شد بنده هم باین جهت موافق بودم ولی امروز بنده از این نظر مخالف هستم چون مجلس کار زیادی ندارد و علت ندارد که این اختیار را باید بکبسیون عدلیه بدهیم. کبسیون هم البته حق دارد قوانین را اصلاحی کند رسد بکسی کند ولی البته یاسانی بمجلس هم بیاید و دشواری شود بنده هر چه فکر می کنم دیگر ضرورت این امر را نمی بینم. الا این جا این جا بکسیون نباید برای جلسه دیگر بجزت کار تهیه کنیم خوب جای این ترتیب چه ضرورت دارد که يك هیئت بجهت تفری برود و به پیشنهاد بر برای تمام مملکت قانون و کشند

پس خوب است امروز را اجازه بدهیم بیاید در مجلس شورای ملی البته اگر بعد احتیاجات زیاد شد بنده هم موافقت می کنم که آیات احتیاجات بشنودم و برود بکبسیون. اگر مجلس آهنگر مدعول شد به وقت لیدانت قوانین عدلیه را بگذرانند آنگاه آقای وزیر عدلیه این تقاضا را بکنند ولی نه حالا که کارمان خیلی کم است. علاوه بر این در لایحه که قرائت شد چیز عجیبی ذکر شده بود و آن این است که نوشته شده کلیه قوانین عدلیه بایستی باین ترتیب بگذرد - این نوشته کلیه قوانین عدلیه بشکل است الا قبل اگر موافقت نمی کنند با عبارتی خیلی پس خوبست بنویسد پیش از قوانین. آخر يك حتی هم برای خود مجلس بای بگذارند و الا ما می نوائس بلك تعادل بدهند داشته باشند بکرم بدانشه بایم و هر چه بکرم می کنیم می بینم به هیچ هوچی به هیچ وضعیت ایجاد نمی کند که آقای وزیر عدلیه این تقاضا را از مجلس بکنند و خوب است ایشان هم موافقت فرمایند که قوانین بیاید بمجلس. البته اصول شوروی برای این است که يك هیئت مد نظری البته نظر کند و این هیئت البته نظرشان باین تر و بپخته تر است از يك هیئت بجهت تفری. بیداره امروز دولت يك اکثریت قریب با اتفاق در مجلس شورای ملی دارد و همه هم موافق هستند و رأی بدهیم بنابر این بنی که این لوائح برود بکبسیون عدلیه نمی فهم چیست اگر علت دیگری دارد بفرماید یا بنده هم موافقت کنم و مخالفی را پس بگیرم و اقتضای بنده وزیر عدلیه - بنده درست نفهمیدم که آیا نظر آقای در مخالفتی که کردند این بود که چون مجلس بیکار خواهد ماند این اختیارات را بکبسیون عدلیه نباید داد باینکه ...

دویتی - بل بل

وزیر عدلیه - فقط از همین نظر بودم است

دویتی - بل فقط این بودم است

وزیر عدلیه - خوب چوشت بنده میخواستم بلك طرف دیگرش را هم بگیرم و استدلال کنم باینکه کافر در يك کبسیون وعده بجهت تفری حتماً و قطعیاً نمی توانی که يك عده صدها صدها تفری بکنند نمیکند. اما چون فرمودند که آن قسمت اول نظرشان بود بنابر این چون

فرض دوم منظور آقا نیست و اعتراضی به آن ندارند جواب نپذیرم و آن قسمت اولدراکه فرمودند جواب عرض بیکم - آقا نکرائی پیدا کردند که مجلس شورای ملی کار ندارد لایحه ندارد و بیکار می ماند بنده بقیه قول میدهم که در وقت بنده بگذری لایحه موجود است که هم کمیسیون را مشغول کند هم مجلس شورای ملی را بتل اینکه الان هم همین طور کردیم الان همین قانونی که تقدیم شد - لایحه دیگری است که درجلسه آینه تقدیم می شود که در مجلس باید مطرح شود یک مقدار لایحه دیگری که باید خواهد آمد - لایحه که الان بندها از این مجلس مطرح خواهد شد و حاضر است. اینها کار است دیگر از اینها گذشته بنده از خود آقا سؤال بکنم که همین اصول محاکمات حقوقی قریب هزار و خورده ماده است راستی و بطور جدی چندی عرض می کنم ضروری فرماید آقا که میباید است هزار و خورده ماده را در مجلس شورای ملی با حضور صد و خودم آقایان بجزم پارویم و بحث کنیم و چیزهایی بر سر پیشنهادهای بشود تصحیح بشود پس اگر نکرائی آقا فقط از این راه است که کار نباشد باشیم بنده اطمینان میدهم که دولت هم لایحه دیگری نخواهد داشت که مجلس بیکار نخواهد ماند و هم خود بنده یک مقداری لایحه دارم و در صورت ضرورت یک قسمت از قوانین را در مجلس خواهم آورد که مجلس بیکار نیاید (صحیح است)

ولیس - آقای دشتی

عرض کنم که آقای وزیر عدلیه فرمودند که چون لایحه بیست و نهم است از این جهت من استیضاح را فوری بکنم معلوم می شود که فوری یک استیضاح دیگری هم داشته است و آن بدیهی بوده است در صورتیکه به عهده بنده بدیهی نیست. اختراعات کمیسیون عدلیه بدیهی نیست و در این جا جوابی را که به آقای روحی دادیم من را قانع نکرد. اصل در قوانین این است که در مجلس مطرح شود و ما اگر بخوانیم برخلاف این را در قبال کلام باید دلیل داشته باشیم که چرا کمیسیون عدلیه آورد و ببینیم نباید. آقای روحی اگر می گفتند قوانین باید در مجلس باید بخیر این بود است که مجلس بیکار

می شود مجلس چون کار ندارد می تواند لایحه شاربا خودش رسیدگی کند و فوری ندارد برود بکمیسیون عدلیه. بقصودشان این بود. سابقا چرا می آوردند به کمیسیون عدلیه برای اینکه مجلس کار زیاد داشت و نمی توانست تمام آن لایحه را هم رسیدگی کند لایحه را در مجلس ببرد و این بود که کمیسیون عدلیه برت و برای کمیسیون عدلیه اختیاری از مجلس شورای ملی می گرفتند که لایحه وزارت عدلیه را تصویب کند - پس این جا یک دلیلی موجود بود که روی آن دلیل در حقیقت متنتلی می کردند این کار را بکمیسیون عدلیه ولی حالاکه مجلس وقت دارد خودش برسد بلایحه عدلیه دیگر باید بخورد که فرستند به کمیسیون عدلیه این اختیار را باید کمیسیون بدهند می فرمایند لایحه دارم که خیلی مفصل و زیاد است بنده عقیده ام این است که برای آن لایحه اختیار بگیرند برای کمیسیون عدلیه پس بگویند لایحه محاکمات حقوقی چون هزار ماده است و اگر در مجلس طرح شود سه چهار ماه مجلس را از کار باز بدارد برود بکمیسیون و کمیسیون اختیار رسیدگی به آن را داشته باشد مجلس هم این اختیار را میدهد ولی این اصل نباید قرض شود که اصل تقدیم لایحه مطرح آنها در خود مجلس باشد و مجلس تصویب کند بلاخره این راهم باید عرض کنم که در واقع مسئله آذربایضی فرمودند می خواهم آذربایضی کنیم باید عرض کنم تمام این لایحه که به کمیسیون برود وقتی که از کمیسیون خارج می شود حکم قانونا دارد یعنی همان استحقاقی است که در مجلس مطرح می شود و تمام میشود پس بنا بر این فرض کند چه کمیسیون تصویب شده باشد چه در مجلس اذتقله نظر اینکه این قانون است قض و تغییر و تبدیلی و اصلاحاتی علی ای حال با اجازه قانونی مجلس است علاوه بر این این آذربایضی ها هم غالبا خیلی طول بکشد مثلا آذربایضی برای سه ماه چهار ماه خوبست بخرای چهار سال پنجسال و اینها که مدتی طولانی است و رویش عمل می شود بلاخره در مجلس باید باید ولی با اجازه اینها مجلس نامه و چندین نظری هم درش ندهد است پس بنابراین عقیده بنده ما این اصل را نباید قرض کنیم یعنی اصل تقدیم

لایحه در مجلس و تصویب مجلس را منتهی هر وقت ضرورت اقتضا کرد حتی مجلس وقت نداشت و یک لایحه خیلی مفصلی در مجلس بود که نمی توانست باین کارها برسد آنوقت این اختیارات را به کمیسیون عدلیه بدهند که دلیلی در مقابل آن اصل باشد.

ولیر عدلیه

البته بنده مقامات امی آقا دشتی را نمی خواهم منکر بشوم ولیکن تصور میکنم مجلسی را هم که بنده عرض کردم خیلی خارج از منقل نبود عرض کنم مسائلی را وقتی انسان فوری درش تصمیم بگیرد یا بواسطه این است که اگر بگذارد و بکمیسیون یک مصلحت بزرگی ازش فوت می شود اذتقله نظر امیشتن. یا فوری درش تصمیم بگیرد از جهت اینکه فوری و بدیهی است (صحیح است) و محتاج توضیح و مطالعه نیست پس بنا بر این مطلبی را که بنده عرض کردم یک مطلب تازه نیست و بنده از خود لغتی تازه اختراع و ایجاد نکردم. کاری است که آقا هر روز در زندگانی تان می کنید. تصمیم های که فوری میگیرید همیشه بدون استثناء در حالیکه نگاه کنید یکی از این دو قسمت است یا بقدری مطلب مهم است که شما ناچار همیشه یک تصمیم فوری میگیرید و الا مصلحت تان فوت خواهد شد این از نظر امیشتن است. با اینکه مطلب بقدری بدیهی و روشن است که هیچ محتاج تأمل نیست و خود تصمیم میگیرید. یکی از این دو قسمت است پس من بنده ام این جا و یک اختراع جدیدی کرده باشم - اما در آن قسمتی که فرمودند واجب به آقای روحی که منگلی را که بیان کردند از این نظر نبود که نگران باشند مجلس بیکار می ماند. خود آقای روحی را در اینجا من از ایشان سؤال کردم آیا مقصودشان و دیگران این است از این است که مجلس می کار می ماند فرمودند آئی (خنده نمایندگان) از این جهت جواب این قسمت

عده از نمایندگان - کالی است مذاکرات
ولیس - بیست و نهم آقای مؤید احمدی فرات میگوید بنده بیست و نهم بکنم که این اختیار را اول مهر ۱۳۱۰ بکمیسیون عدلیه داده شود

بعنی از نمایندگان - برای چه ؟
مؤید احمدی - بنده چون يك نظری داشتم خواستم تذکر بدهم از این جهت در ضمن پیشنهاد خواستم عرض کرده باشم - چون برطبق قانون در ۱۴ فروردین ماه کبیسون عریض میشود و عیالاً هم از مدت کبیسون لعل دو ماه بیشتر باقی مانده است آوقت باید در دو ماه دیگر که کبیسون تجدید میشود همین لایحه عیالاً بیايد بجهاس و وقت مجلس را تصحیح می کنند
مهمه بعنی از نمایندگان - باشد باشد (مدعی زرنگ)
مؤید احمدی - از این جهت پیشنهاد کردم این اختیار تا اول مهر ماه ۱۳۱۰ بکبیسون عدلیه داده شود حالا بنده است بنظر آقایان
المیر - بنده مخالف با این پیشنهاد
المیر - آقای میر تقی میر
المیر - عرض کنم که آن چه رسد مواد است کبیسون یا شش ماهه بوده یا سه ماهه یا چند ماهه نامدی که کبیسون باقی و دالری بوده است اختیار داده میشود و این خیلی منطقی و صحیح بوده است برای اینکه مجلس که این اختیار را میدهد يك کبیسون هیجده غری معین و مشخص است که انتخاب کرده اند و فیل هستند مجلس میباید اختیار میدهد يك کبیسون هیجده نفری که بیات از مجلس یا وکالت یا هر چه دلشاست می خواهد اسم بگذارد که رسیدگی بلوايح وزارت عدلیه بکند پس اختیار را همین هیجده نفر معین میدهد تا اینکه نظر خاصی به يك عده داشته باشد غیر همه یکسان هستند ولی وقتی که يك عده هیجده نفری به خصوص از مجلس به اسم کبیسون عدلیه انتخاب شد این اختیار مال همان هیئت است حالا دیگران هم هستند باشند ولی از نهار تضمن قنی که دارند اطلاعاتی که دارند این اختیار را برای آن مدت یعنی بان اشخاص معین میدهند که از طرف مجلس کار کنند . حالا اگر دوره آنها تمام شد و بعد از دو ماه باسه ماه مجلس لغو است آن

هیجده نفر را انتخاب کند یا این عده جدید آن شخص قنی را نمایندند چرا بیاییم بدون دلیل رای بدهیم و اختیار بدهیم برای يك اشخاصی که هنوز انتخاب نشده اند و نامی ندانیم کها هستند چه کسانی هستند شخص و اطلاعاتی بغير لازم دارند یا نه ؟ پس این کار به عقیده بنده بر خلاف مصلحت است (صحیح است) حالا اگر اینک بر خلاف سابقه هم هست (صحیح است)
المیر - ایشان پیشنهادشان را مسترد می کنند پیشنهادی از آقای روحی رسیده است فرائت می شود:
پیشنهاد می کنم کلمه کلیه تبدیل به بعنی شود
روحی - عرض کنم که بنده تصور می کنم با بودن کلمه کلیه اصلاً آقای وزیر عدلیه می توانند هیچ لایحه بپجلسی بیاورند و این کلمه را بعفیده بنده اگر تبدیل به بعنی بکنند بهتر است . والا شش غرض حاصل میشود و یا تصویب این کلمه دیگر من بعد مام هیچ حق ندارد در لوايح مربوط با امور قضائی دخالت کنیم **وزیر عدلیه** - دو مرتبه بخوانید (پیشنهاد دوم مرتبه خوانده شد)
وزیر عدلیه - غیر لایحه را بخوانید .
ماده واحد مجدداً بترتیب سابق قرائت کردید)
وزیر عدلیه - این چنانچه نوشته ام کلمه کلیه لوايح قانونی که بپجلسی شورای ملی پیشنهاد میشود (صحیح است) صرف نظر از عبارت آن آقا مراجعه بنامه بلوايد بفرمایند که با حال گذشته است ملاحظه خواهید فرمود که اشکالی برای آن باقی نمانده است و تمام را هم مجلس تصویب کرده است .
باين معنی که يك قسمت از قوانین برای فرستادن به کبیسون عدلیه برود يك قسمت از قوانین را هم که وزارت عدلیه صلاح می دانست در مجلس مطرح می شد حالا هم همین طور است لوايحي که تقدیم مجلس شورای ملی میشود يك قسمت که صلاح باشد در این جا مطرح میشود قسمتی صک لازم باشد تناشای ارجاع به کبیسون میشود (صحیح است) و با این توضیحي که بنده دام کان می کنم آقا

محتاج لغو خواهد بود به پیشنهادشان مسترد خواهند فرمود
روحی - باقی با نامین این نظریه دیگر عرضی ندارم پس بیکرم
المیر - يك بار دیگر ماده را می خوانیم و رای می گیریم .
(شرح سابق خوانده شد)
کازرونی - پیشنهاد آقای روحی را که استرداد کردید بنده قبول می کنم
المیر - تماشا بعد از اعلام رای نمیشود . آقا باینکه با ماده واحد موافقت قیام فرمایند (اغلب قیام نمودند)
صوب شد
A- شورشیدت بلايحه املاک مزروعی اتباع خارجه]
المیر - خبر کبیسون عدلیه راجع باموال غیر منقول اتباع خارجه مطرح است فرائت میشود:
(آقای مؤید احمدی شرح ذیل قرائت نمودند)
 خبر از کبیسون قوانین عدلیه بپجلس شورای ملی : کبیسون قوانین عدلیه لایحه نمره ۱۴۵۲ دولت راباحضور آقای وزیر عدلیه تحت شورا و مذاکره فرارده بانوشیحاتیکه آقای وزیر بیان نمودند کبیسون با اداس لایحه موافقت و اینک با اصلاحاتی که بنده است مواد ذیل را برای مطالعه آقایان نمایندگان محرم تقدیم مجلس شورای ملی مینماید
 ماده اول - هر نیمه خارجه عده از نمایندگان - مواد لازم نیست قرائت شود
المیر - می فرمایید قرائت نفود ؟
بعنی از نمایندگان - در دست است
المیر - بسیار خوب چون منتشر شده است احتیاجی نیست
المیر و کازرونی - قرائت شود آقا چه مانس دارد عده از نمایندگان - طبع و نوزع شده است لازم بفرانت نیست
المیر - مذاکرات در کلیات است . آقای روحی
روحی - بنده خیل میل داشتم این لایحه در فرآکسیون مطرح میشود آقای وزیر عدلیه يك توضیحاتی مینماید بالاخره اگر يك شورای است با دو شورای باید لوايح دولت

قبلا درش مطالعه شده باشد اما راجع باين لایحه بنده تصور میکنم که اگر این لایحه ضرورت هم داشته باشد باين طرز صوابی تنظیم شده باشد و ما همگی که خارجي حاضریم دربارند در این مملکت مالکیت داشته باشیم حالا شاید از يك جهاتی برای ما ضرورت داشته باشد بنده عرض میکنم اولاً وضعیت امروزه ما را هیچ نمیشود مقایسه کرد باست سال سی سال قبل امروز چه حد قدرت دولت شاهنشاهی ما را همسر و همدوش کرده است با سایر ملل عالم ما امروز کایتولایسون دوسمکتان ملی است و همان حق را بیوانیم داشته باشیم که ملل همه عالم ادعا می کنند ما امروز الحداقه همه وجود امنیت در مملکت خودمان داریم و شهاده ازیرت هست آقای وزیر عدلیه همه قسم امنیت قضائی در مملکت ما رفته رفته دارد موجود می شود و الحق امنیت قضائی ما الان بیجان است و بسند است که کمتر از آن نمونه معاملات پیش و آن شرخی ها و آن جنجالها می شود ثبت اسناد و املاک دارد خوب پیش میرود قوانین طوری جلور گرفته است که احدی نمیتواند يك دینار باحدی خطی کند و بالاخره آن اوضاع که بواسطه شرف حکومت هاید امروزه بالمره ازین رفته است حالا هم به اشکالی پیدا میکند که تمام ملل سایر ملل عالم زندگی کمبتهها البته بنده هم حق میدهم امروز مقتضی نیست که ما حق همه نوع اصول مالکیت را خارجاً بدهیم ولی ممکن است که تا یک حدی قابل باشیم این واقعا چه زمانی برای ما نادر بنده بکس بعنی کابریانها را فقیر میداند فقیر نمیدانم ما امروز در رأس تمام استقاری طبیعی واقیم و منابع طبیعی ما بقدری ما را مستغنی می نماید و می تازد که شاید ما اگر بیوانیم دست پاوریم این منابع بزرگ خودمان را شاید برابری میکنم با یکی از ملل بزرگ عالم از جهت ثروت و اقصاء ولی البته از حیث علم ما محتاجیم و الحداقه فقیر نیستیم امروز می توانیم وسیله بکند از خارجاً بکند قدری از احتیاجاتمان را بکاهیم ما امروز دیکر قسمت مهم مملکتان جای کاری خوبی می شود سواحل بحر خزر اشکان داده است خوزستان هم اشکان خواهد داد يك قسمت هم در حدود کرمان

و جبرفت و رودبار است که عیناً همین خوبی چای سبل
 بیاید حالاً چه عیب دارد آن لاهیجانی که یک پای کاری
 نارد یک جرب دو جرب سه جرب ملکش را بدهد
 بآنگهکسر هلندی که مالک هم بشود و چای بکارد و تمام
 آنرا محوط از خود این چای کزنی استفاده کند این
 چند پای دارد بلکه پادشاه بنگیرند زارند خردمان و ما
 از این جنبه شاید بتوانیم رفع احتیاج بکشم این چه ضروری
 دارد نالتی دماوند شرکهای ایران بخارجی ها حق
 میدهیم در ملکات ما شرکت میکنند ولی ملاحظه فرمایید
 ما کارخانهجاتی آلان در ملکمان موجود داریم که
 مال خودمان است کارخانه کازرونی است مال خودش
 است کارخانه چراغ برق آقای مهدوی است سایرین
 هستند که هنوز روی اصول سندیگا و شرکت تره
 است البته این را دراکه راه مدنی اجناسی است ما باید
 نظر کنیم تفرزش که یک شخصی یک کارخانه دارد
 یک آلمانی را هم با خود شریک کند بآنگه غیر کارخانه
 این را با او شرکت بدهد البته هم صاحب کارخانه
 استفاده خواهد کرد و هم آن شخص زمین هم میشود
 بالاخره زمین یک مادمیت که تولید منتف میکند
 کارخانه هم میشود یک مادمیت که تولید منتف می
 کند حالا ما این کار را بنهیم و بکلی خود پسندیم
 و بگویم هیچکس حق ندارد در ملک ما ملک و
 علاقه داشته باشد ما امروز را عرض کردم نمیتوانیم
 مقامه کنیم با تازه سال پیش امروز از هر جهت در
 ملک ما امنیت هست امنیت جانی مالی قضای همه چیز
 هست اصولاً هم با خارجی هیچوقت طرف نبودیم
 ما سیاست با آنها طرف بودیم و با آنها متلاف بودیم
 با تاجر و کاسب و کسی که کارخانه دارد کمالاً فرق
 و مدارا داریم ولی سیاست با فاشی مخالفیم و آن هم که
 امروز دولت الحفده که فدرنی دارد که یک خز
 سیاسی و سیاسی با فاشی خارجی الحفده یافت نشود
 در لزوم است چه موجدی دارد که ما با فاشی خود
 مان را بنهیم باز همان اصول عهد کیمورت رحمتاً
 علی با همان مل و با همان کلک و بالاخره همانا اصول
 مدرس مالکیت کلیف زندگی کشیم و بالاخره بنده
 میخواهم بگویم چه موجدی دارد که این قانون را این

ملکشان نسبت بناد غیر منقول محدود باشد و اگر
 کابینو لاسیون بود باید تمام قیود را بر ضرات و اجازه
 داد که دیگران بتوانند مالک اموال غیر منقول باشند
 این مسئله امتیاز است آقا اگر ما بکنیم بفروان بسیار
 از مالک اروپا که هیچوقت هم کابینو لاسیون در آنها
 نبوده است مالکیت ابیاع خارج را در قسمت املاک
 غیر منقول محدود کرده اند و هنوز هم محدود است یعنی
 اجازه نداده اند خارجیا از اموال غیر منقول را داشته
 باشند مگر محدود و یک مقدار کمی (روسی شما هم
 بکنید) ما هم تا اندازه که برای کتب و تجارت و صنعت
 یک ملکتی لازم باشد اجازه داده ایم مطابق عهد خودمان
 پس آقا این دو مسئله با هم هیچ ارتباطی ندارد ممکن
 است و تصدیق دارم بنده که یک ملکتی که کابینو لاسیون
 باشد البته داشتن آن غیر منقول شرفش بیشتر است ولیکن
 ممکن است از نقطه نظر منصفیات و از نقطه نظر مصالح
 خودش سیاه را در عین اینکه ارباب خارج با داخله متعلق
 یک قسم قوانین هستند اجازه ندهد که اموال غیر منقول
 داشته باشند مگر در یک حدود معین آقا فرمودید که ما
 ممکن است بواسطه عدم اطلاع خودمان بواسطه اینکه
 هنوز مجهز نبودیم بآن وسائل که دنیای امروزه باهالی
 اروپا داده است لازم داشته باشیم که یک عده
 از خارج بیابند در اینجا ملک بخرند آبادانی بکنند و
 بالاخره حسابهای آنها هم از آقا باید بگیرند از نقطه
 نظر مثال هم فرمودند که چه ضرر دارد یک نفر هلندی
 بیاید در لاهیجان چای کاری بکند بنده اینجا ناچار هستم
 که یک مسئله را به آقا تذکر دهم آقا خواهش میکنم
 که باین مسئله توجه فرمایند آقا باید اشتباه کرد
 تصور کرد که اگر افراد یک ملکیتی یعنی افرادی که
 در این ملکیت ساکن هستند اگر آنها یکسده شان
 متحول شدند این ملکیت متحول میشود باید ایدالی
 المراد داشتن یک ملکیتی را متحول کرد و اگر فرض
 کنید یکصد نفر از ارباب خارج در ملکیت شما

تسبب از اموال غیر منقول را اجازت میدهد. ملوک کنند
 همانطور مامور در مملکت خودمان آدمین تشخیص دادیم
 که املاک مزروعی را محدود کنیم و اگر مخواستیم
 از معلومات خارجی استفاده کنیم (و کلاماً هم بنده مستفاد
 که باید استفاده کرد) وسائل بسیار است و مملکت لاهیجان
 لازم نیست که برود زمین خودش را بفروشد تا اینکه یک
 زارع هلندی بیاید آنجا بکارد که اینجا برود از او یاد
 بگیرد این راهش خیلی سهل است بطریق آوردن اشخاص
 و متخصصین یاد بگیرند و بلد میشوند و بالاخره مالک
 خودشان را بدست خودشان آباد کنند و محتاج بگفت
 باشد که قطعات مملکت خودشان را بفروشند بنده تصور
 نمیکند که آقا یک شرورهای باصلاح بزگی در این لایحه
 دیده باشند بالاخره اشخاص هم که آمده اند و املاک
 مزروعی دارند باید تحت یک مقررات و اصولی باشد و
 این لایحه آمده است و آن مقررات را برای آنها معین
 می کند بنده بنفیدم هیچکدامشان یک کارهایی کرده باشند
 یا سر مشق حائمی داده باشند که فلاحات آن امرایک
 ترقی بکنند برای اینکه آنها صحبت مزروع را میکنند
 و نسبت باین اشخاص میخواستیم یک تکلیفی معین کنیم
 به بنییم و در این چندسال چه کرده اند بنابر این آقا
 بگذاردی سوسی کنید املاک مزروعی خودمان را که هر چه مرته
 سرمایه هم مملکتی ماست بدست افراد خودمان زارعین
 و مالکین خودمان آباد کنیم و اگر لازم است که بگذردی
 ترقی مان بیفشود ترقی کنیم که طرز کارمان بهتر شود
 عرض کرده ام طرق مختلف دارد ما میتوانیم متخصصین بیاریم
 مثل اینکه دولت هم تا بحال این کار را کرده است و از
 طرفی هم فراموشی نفرمایند که یکصد اشخاص خارجی
 درانجا بشت دروازه مملکت الان منتظر نشسته اندی چندین
 هزار نفر متخصص که منتظر این هستند که یک کاری
 بکنند که این لایحه نکند و آنها قوری داخل مملکت
 شوند و این جزا آباد کنند

بنده در اینجا عرضی که میکنم غرض این
 نیست که آقای وزیر عدلیه یک جوابهایی بدهند که بنده را

فان کنند بنده هر چه لایحه را نگاه میکنم بهیچوجه دلیلی
 از برای تقدیم این لایحه نمی بینم زسرا بموجب یک
 قوانینی که سابقاً از این مجلس گذشته است گویا خارجی
 ها نمیتوانند مالکیت داشته باشند مطابق عهد نامه ها و
 یک چیز هائی دیگر این لایحه فقط بگمده خارجی را
 که ملک دارند میخواهد ازشان بگیرد و بنده هر چه در
 این لایحه فکر میکنم که چه دلیلی است که این لایحه
 بمجلس آمده دلیلی نمی بینم که چه دلیلی ملازم ترجمات
 است این لایحه را بیارند که خارجیهائی که از این امرانی
 در ایران دارند اینها را منعرف کنند فر وقتی که آقای
 وزیر عدلیه جوابهای آقای روسی را میدادند باوجودیکه
 بیانشان خیلی خوب بود و اغلب آقایان هم صدیق می
 فرمودند ولی بنده برای اقتناع خودم دلیلی نیافتم که قانع
 شوم برای اینکه دو سه مطلب فرمودند بنده هم صدیق
 میکنم فرمودند که خارجی ها حق دارند که در مملکت
 خودشان حق مللک خودشان را هم کرده بکنند ما هم
 حق داریم این را که کسی متکبر است مگر روسی گفت
 که دولت ایران حق ندارد این کار را بکند میفرمایند
 زارع هلندی اگر آمد برای پر کردن کبسه خودی است
 و فوراً آقای کزرونی هم صدیق کردند باز هم بنده ناچارم
 که برای دفعه دوم از آقای روسی دفاع کنم ایشان مقصود
 شان این بود که فرنگیها بیایند اینجا بشمول شوند
 بلکه مقصودشان این بود که می آیدند در اینجا
 و روی اصول جدید فلاحات میکنند و این سر مشق میشود
 که از او استفاده میکنند پس بنا بر این در بیانات آقای
 وزیر عدلیه بنده چیزی پیدا نکردم که ما را قانع بکند
 که این لایحه لازم است بمجلس تقدیم شود یعنی چه خطری
 متوجه مملکت و دولت میشود از اینکه چهل نفر پنجاد
 نفر خارجی صد هزار جریب زمین داشته باشند و در آنجا
 زراعت کنند و بر حسب قوانین سابقه نمیتواند خارجی ها
 ملک بخرند فقط یک عده خارجی ممکن است که ملک
 داشته باشند و بنده نمیدانم که علت اینکه میخواهند اینها
 را معرور بکنند چیست و آقوف هم چه شکلی میخواهند

ملک خارجی را بمزاید بگذارند بدین هم اگر مزاید
 مطابق قیمت مقوم ننددولت بردارد خوب این چه ضرری
 است ما بدولت بزنیم یک جایی را مقوم قیمت کرده ده
 هزار تومان در مزاید بیست از سه هزار تومان برداشتنند
 آقوف دولت مجبور باشد هفت هزار تومان بیشتر بدهد
 دولت نمیتواند خالصجات خودش را الان اداره کند
 آنهم تمام وکلای ولایات تصدیق میکنند که اغلب خالصجات
 کس عمل دارد شاید ثانی خالصاترا ببردیم بعدی که
 مردم آنها را آباد کنند اغلب خالصجات خراب است این
 چه الزامی دارد که ما بیاییم یک باری هم سر بار خودمان
 بکنیم بنده رویه مرته مخالف نیستم با لایحه و لکن از
 از آقای عدلیه خواهم میفهمم که دلالت لزومی بر وندگن
 این لایحه را به بنده نفرمایند

وزیر عدلیه - عرض کنم که اگر یک توجیهی
 نفرمایند برعبارتی که بنده کردم کدام میکنم که دلیل
 و علت تقدیم این لایحه خیلی مهم نباشد اگر سابقه
 داریم میدانید که خارجیها در مملکت دیگر نمیتوانند
 مال غیر منقول داشته باشند مگر در حدود معینی پس
 در این مملکت هر کسی در خارج از آن حدود ملکی
 را بدست آورده است برخلاف مقررات وقت بوده است
 اگر همین اشخاص که میفرمایند سی چهل نفر بنده
 نمیدانم و صورت ندارم که واقعاً چند نفر خارجی در
 نقاط مملکت ملک دارند البته بطور قطع نمی دانم
 اگر یک عده سصد تا باشد یا دویست نفر اشخاص
 باشند که یک املاکی که در دست در این لایحه
 نوشته شده است بدست آورده باشند مطابق فکر ما تمبر
 ما رویه ما اینها حق نداشتند که این ملک را بیاورند
 مالک باشند حالا ما یک اشخاصی را که از دوره هرج و
 مرج استفاده کرده اند و بر خلاف ترتیب ملک املاکی
 را بدست آورده اند بایستی بسکونیم که این را بایستی
 در دست داشته باشد و بنده معتقد نیستم که ما این
 خود آقا هم متوجه باشند که نباید بگذاریم که یک

سابقه باشد که اگر یک ترتیبی بوده است و جلوگیری
 بقده است ما نمیتوانیم و بسکونیم این باشد بایستی بگذاریم
 این سابقه ایجاد شود که بیایند یک کاری را بر خلاف
 ترتیب بکنند بعد هم بسکونیم خوب شده است بماند
 و این یک مرتبه مایلید چرا برای چه ؟ شما مخالف
 با این عقیده هستید ؟ که یک راه حلی از برای املاک
 مزروعی اشخاص کبیر خلاف ترتیب آمده اند و یک ملکی
 را بدست آورده اند - بیاید کرد و بسکونیم که این
 املاک در دست آنها باقی بماند و از نفع نظر صرفاً
 حقوقی اگر بخواهیم وارد شویم یک کسی که حق مملکت ندارد
 مالک نیست (مانند گان - صخیج امت) کولی از برای اینکه
 آمده اند شاید هم در خیلی از موارد ساده و با حسن نیت
 بدولت این که متوجه بای مسئله بشوند آمده اند
 خریدار پول داده اند به آن ها هم ضرر نخورده باشد
 آدمین گفتند که یک شکلی درست بکنیم که آن
 املاک فروخته شود پس بنا بر این خلاصه این لایحه
 عبارت از این است که آن املاک مزروعی که در دست
 اشخاص هست نظر به آن تغییراتی که عرض کردم معین
 دولت ایران داشته است حمل کرده و می کرده است
 از حدود و مقررات خودش هم بخارجی ها حق مللک
 نمی داده است مگر در حدود معینی نظر به آن تغییر
 چون این اشخاص آمده اند بر خلاف آن تغییر عملی
 کرده اند دولت ایران میخواهد این را تصحیح کند
 آمده است یک همچو لایحه را ترتیب و مزاید و
 قرار گذاشته است اگر باشد در مزاید قیمت کسر
 از آن چیزی شد که مقومین قیمت کرده اند این جا
 آقا فرمودند که چه ضرری است بدولت می زاید بنده
 عرض کردم که مسلم نیست قبضتی را که در مزاید
 اشخاص می دهند حتماً یک قیمتی باشد که قیمت ملک
 نباشد ما ملاصحه این کار را کردیم که اگر یک خارجی
 که ملکی دارد مجبور باشد بزرگتر شود در یک ملکی اشخاصی
 که ملک بخر هستند چون مطمئن هستند که بایستی این
 فروخته بشود ممکن است یک قیمتی را پیشنهاد بکنند

که واقعا قیمت ملك باشد و كثر باشد و بخواهند قیمت ملك يك كسى را ببرند ما فخواستیم این ضرر بخارجی ها زده شود قیمت را مفوم پیدا میکند و قیمت پیشنهاد در مزایده نیست بنده ممكن است يك جنسی كه پاسد تومان قیمت داشته باشد بزمایده بگذارد و بنده پیش نهاد بدم ده تومان ایما این ده تومان قیمتی كه برهائان گذاشته ام معنی این است كه قیمت ده تومان است خبر معنی این است كه من بده تومان خریدار شستم پس مفوم قیمت را معین میکند بعد از آنكه مفوم قیمت ملك را معلوم كرد بزمایده میگذارد و خواستیم خارجی ملكش بمنتزعه رفته باشد و راه حلی از برایش پیدا شده باشد مردم هم بداند كه اگر این قیمت را خواستند یائین بیابورند دولت ملك را خواهد برداشت كه باین ترتیب بملك ضرری نخورد بنده باشد پس اگر آقا در راه حل وارد بشوند (نه در اصل قضیه) انوشك ممكن است كه توافق كنیم بگوئید كه این فورمول خوب نیست و باید فورمول را عوض كنیم والا اصل قضیه را تصور میکنم كه خود آقا هم موافق باشند و چون در ضمن فرمایشاتشان گفتند حالا كه اجازه نیندهند كشته هم نگذشتند است چه اهمیت دارد و چه خطری دارد؟ بنده عرض می كنم بر خلاف ترتیب بود است كار برخلاف ترتیب را باین ترتیب كرد (صحیح است)

باید از نمایندگان - مذاکرات کافی است
طهرانی - بنده متسالم لایحه خیلی مهم است اجازه بدهید كه يك دقت و مطالعه درش بشود و بنده با كلیات مذاکرات خاتمه اجازه بدهید كه يك قدری درش مباحثه بشود بعد از آن (صحیح است) جمعی از نمایندگان - بفرمائید آقا
طهرانی - عرض كنتم بنده اگر چه خودم عضو كیسیون عدلیه هستم ...
طباطبائی دیا - اجازه میفرمائید؟
نقیس - بوی ایشان است حالا كه تجویز فرمودید

تواند جبران آنرا بکند و این قانون را كه بنده می بینم از اول تا آخر يك قانون كشدار و فورمالیته است كه هیچ تپچه نخواهد داشت و بنده عقیدام این است كه اگر دولت حقیقتاً نظرش این است كه املاكی كه دست اتباع خارجه باشد دقتاً مزروعی يك لایحه وارد مجلس بپسندد يكسال بدهد مسأله هر چند صلاح بداند ملك بدهد كه در ظرف يكسال دوسال اتباع خارجه حق ندارند مالك املاك مزروعی باشند بفرستند املاكشان را بد بزمایده بگذارند هر طور كه خریدارند بفرستند اینكه معلوم میروند ملك را تقويم میکند آتوقت اگر دولت بول داد داد اگر كرد در دست او امانی است این مثل این است كه من يك ملكی را ۹۹ ساله يك كسی اجاره بدم این در واقع ملك او است من چطور می توانم این را از دست او در آورم (و توج - نیست اینطور آقا) این قانون ران از اول تا آخر هر چه مطالعه كردم هیچ تپچه نپدیدم يك قانون كشداری است و مقصودش آن است آفای وزیر عدلیه اظهار كردند ابدأ ازش استفاده نمی شود كه جلوی اتباع خارجه را بگیریم. شما قانون دارید خودتان هم اظهار میکنید بفرمائید كه ارفاق میخواهند بیکه خوب ارفاق را حق ندانید الا آن هم صرفه كند میخواهد ارفاق بیکه بزمایده بگذارد بفرشید شماطور كه بنده اگر بد كار شدم مطابق قوانین محاكمات حقوقی عدلیه و توانستم بدم خانه بدم را بزمایده میگذارد و میفرشید و بدیدید باو اگر ده هزار تومان قیمت داشته باشد در مقابل ده هزار تومان بفرشید شماطور هم كه كسی كه بدون حق آنست است در مملكت ما يك ملكی را خریده است برخلاف قانون. آنرا بزمایده بگذارند بفرشند برتند ده هزار تومان باشد ده هزار تومان باشد بنده نمیتوانم این چه ارفاقی است میخواهد بیکه ارفاقاً قانون را میخواهد اجرا كند و حقیقتاً جلوكیری كند اراضی این است كه عرض كردم والا این قانون جلوكیر نیست و اساساً بنده با اساس لایحه موافق هستم ولی ایقتان و این لایحه كه بنده اینجا دیدم منظور شما را نمیشناسم.
مخبر آقای یاسلی - بنده از قسمت آخر فرمایشات آقا نظیر این شروع می كنم و جواب می دم مطابق نظامات

پارلمانى آن كسى كه با اساس لایحه موافق بود باید با كلیات لایحه هم موافق باشد و اگر در جزئیات لایحه نظریاتی دارد در مواد اظهار بنماید و كسى حق ندارد در كلیات لایحه مخالفت كند كه با اساس لایحه مخالف باشد معنای چون بیاناتی كه فرمودند يك قسمتش راجع به اساس لایحه بود و يك قسمتش راجع به مواد آن چیز هائی كه به نظر بنده می رسد عرض می كنم اولاً بطور مقدمه لازم است تذكر بدم چیز هائی بود كه بعضی از آقایان هم تذكر دادند آنستكه این است كه يك روزی بود و يك روزگاری دولت ایران ضعیف بود و متأسفانه ایرانی ها هم برای حفظ دارائی خودشان می رفتند بنده خارجه میشدند در محالوك ها هم بنده خارجه در این مملكت اینقدر ها ملك نخریده است ایرانی های وطن پرست بعضی ایرانی كه وقت است قیمه خارجه شده است ملك داشته است (افر - غرورن پرست وطن پرست فرمائید) این چطور باید مطابق چه اسلی و چه قانونی باید با آن معامله كرد - معاهد تركان چای وقتی كه معسر بود گفته بود كه اتباع خارجه حق ندارند در ایران تملك كنند درست هم هست خارجه هم در ایران می بايستى مطابق آن معامله كند. و با ماده ۱۱ اساس اینچنین رفتار نمایند ولی ایرانیها كه از اول خودان مملكت بوده اند و از نژاد سروس و پادشاه بوده اند بنده خارجه شده اند الا شما از شغل نظر قوانین مدنی خودتان بانها چطور معامله میکنید؟ پس برای اینکه ترقیبی و سروسوروی باین وضعیت داده شود مثل سایر كارهای این مملكت كاتالاب دارای يك سروسوروی شده است این قسمت هم باید تنظیم شود. مقدمه دوم كه بیخوام عرض كنم این است كه اتباع خارجه اینقدرها در ایران دارای ملك نیستند كه شما اینقدر وحشت دارید و اینکه فرمودید تثبیت میشود مالكیت آنها با اینکه این مواد كسى درای است اینطور نیست (طهرانی - بل بیخوامتر است)

له خبر اشخاص نمیشود شاید بیشتر از آنچه که قبلا عرض کردم آنها شاید در گیلان و آذربایجان و شاید کمی در خراسان دارا را املاک باشند املاک زیادی از اتباع خارجه در این مملکت نیست املاک مزروعی و دولت هم عاجز نیست از اینکه خریداری نماید اما بچه نمو که يك سال یا دوسال مهلت داده شود این يك نظری است خودتان عتو کبسون عسید دوسال سه سال ممکن است پیشنهاد کنید يك مدت ممتدی پیشنهاد کنید این اشکالی ندارد ولی در اساس لایحه که خودتان هم موافقت دولت هم در لایحه در نظر گرفته است سه ماه ممکن است پیشنهاد بفرمایید بکسال يك مدتی مهلت بیشتر بود این اشکالی ندارد ولی در اساس مطلب همانطور که خودتان هم تذکر دادید باید يك فکری کرد يك مذاکره هم بعضی از آقایان فرمودند راجع باینکه پس از مزایده چرا دولت بقیمت وقوم بفرود اینجا میخوانم عرض کنم که اگر ماحالا این توانایی را پیدا کرده ایم که با چهره قبلی دولت که این لایحه را آورده است در مجلس ما در اطرافش حرف میزنیم در ایرت چا دیگر نباید يك طرف قنیه را بگیریم و بگوئیم اتباع خارجه که دارای املاکند در این مملکت باید طوری این املاک را از دستشان در آورد که بهیچ تمام شود ما مقصودی نداریم دولت باید در این خصوص با نظری که دارید که املاک را از بداتباع خارجه در بیارید نهایت درجه احتیاط و ارفق را در نظر بگیرد برای اینکه ممکن است يك کسی بیست سال یا سی سال در این مملکت دارای ملک بوده است والان هم میتوانیم بموجب قانون سلب مالکیت از او بکنیم ولی البته باید بقیمت روز پولش را بدهیم و تصدیق میفرمایید در مزایده همانطور که خودتان هم تذکر دادید ملکی که صد هزار تومان قیمت دارد ممکن است که پنجاه هزار تومان فروش برود در صورتیکه ممکن است قیمت واقفیش صد هزار تومان باشد پس اگر قنیه را سر قایه مزایده واگذارید باید رفتهای سابق و آتیانی در اطراف این قنیه بیفتد شاید تصور شود که بیشتر ضرر اتباع

دشمنی - عرض کنم بفرموده بنده خوب است روی همین هفته يك جلسه دیگر هم بشود برای اینکه همین لایحه وزارت عدلیه چندین جلسه باید درش صحبت شود و الان چندین لایحه آلفی وزیر مالیه تقدیم کرده است و کبسون ها هم باید تشکیل شود بنده عقیده ام اینست که اجازه بفرمایید که جلسه آینده شب سه شنبه باشد آوقت جلسه دیگری شب یکشنبه باشد که سایر لوابح هم حاضر شود.

بعضی از نمایندگان - فردا شب سه شنبه است آقا

المس - شب پنجشنبه.

رئیس - ما خیلی خشنود میشویم اگر آقایان اظهار میل بیشتری بکارها بکنند و کبسون ها هم موافقت بکنند که لوابح ما را زود تر تنظیم کنند و به مجلس بدهند بنا بر این وقت مستند ترمان این است که پنج شنبه شب باشد بنا بر این جلسه آینده پنجشنبه ساعت هفت و نیم بعد از ظهر.

(مجلس ده ساعت و سه ربع بعد از ظهر ختم شد)
رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

قانون

اجازه پرداخت پنجاه هزار تومان اعتبار اضافی برای مخارج عمران لرستان
 ماده واحده - مجلس شورای ملی برای مخارج عمران لرستان پنجاه هزار تومان اعتبار اضافی تصویب
 بنماید که از محل ذخیره مملکتی بقران پرداخته شود
 این قانون که مشتمل بر يك ماده است در جلسه دوازدهم بهمن ماه یکم هزار و سیصد و نه شمسی تصویب
 مجلس شورای ملی رسید
 رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

قانون

اجازه اجرای لوایح قانونی پیشنهادی وزارت عدلیه پس از تصویب کمیسیون پارلمانی قوانین عدلیه
 ماده واحده - وزیر عدلیه مجاز است کلیه لوایح قانونی را که به مجلس شورای ملی پیشنهاد می نماید
 پس از تصویب کمیسیون فعلی قوانین عدلیه بوضع اجرا گذارده و پس از آزمایش آنها در عمل توافقی را که در
 ضمن جریان ممکن است معلوم شود رفع و قوانین مزبوره را تکمیل نموده ثانیاً برای تصویب به مجلس شورای
 ملی پیشنهاد نماید - لوایح مزبوره در کمیسیون مطرح و پس از شور اول طبع و توزیع خواهد شد تا نمایندگان
 نظریات خود را در موضوع لایحه در ظرف هشتاد روز از تاریخ توزیع به کمیسیون بدهند و شور دوم بعد از انقضای
 هشت روز بعمل آید
 این قانون که مشتمل بر يك ماده است در جلسه دوازدهم بهمن ماه یکم هزار و سیصد و نه شمسی تصویب
 مجلس شورای ملی رسید
 رئیس مجلس شورای ملی - دادگر